

בן בלה

אחת הכדיחות היהודיות הקלאסיות מספרת על האם היהודיה, אשר בנה גויים לצבא הצאר ונשלח לחזית התורכית. בהיפרדה ממנו בבית-הנתיבות, מתחננת לפניו האם המסורה: "אנא, בני, אל תתאמץ יותר מדי! תהרוג תורכי — ותנחה. תהרוג עוד תורכי — שוב תנחה. תהרוג עוד תורכי — תשכב לישון. שמור על בריאותך."

"אל אמא, מתפרץ הבן, "מה יהיה אם התורכי יהרוג אותי?"
"אוי-ת'ך?" צתחה האם בתדהמה, "מה פתאום? למה אותך? מה עשית לזו?"
אי אפשר היה השבוע שלא להיזכר בכדיחה זו, נוכח הגבנת חוגים מסויימים בישראל על הודעת רדיו קאהיר בעניין דברי בן-בלה, מראשי הפל"ך.
בן-בלה אמר — אם להאמין לרדיו קאהיר — כי הוא מוכן לשלוח מאה אלף חיילים אלג'יריים כדי לעזור לשיחור ארץ-ישראל מעול הציונים, וכי הוא עצמו מוכן להתגייס כחייל למלחמה זו.

"מה פתאום?" זעקו אותם חוגים ישראלים. "מה עשינו לו, אנטי-שמי מנוול שכמותו!"

★ ★ ★

ציניות ציונית

שישנא אותנו? למה ישמיע דבריבלע נגדנו?

מה עשינו לו, למוחמד בן-בלה? למה היה זה מוחמד בן-בלה שהדליק, לפני שבע שנים ורבע, את להבת המרד האלג'ירי הגדול. הוא היה הדמות הבולטת ביותר בין תשעת הצעירים — "מועדון התשעה" המפורסם — שנתנו את האות להתקפה באותו יום גורלי, האחד בנובמבר, 1954.
מה היתה תגובת ממשלת ישראל? האם היא אמרה: "אנו מושיטים את ידנו לכם האלג'ירי, היוצא למלחמת-שיחור נועזת, והזכאי לחרות ולעצמאות כמונו?"
האם היא אמרה, לפחות: "אהדתנו ללוחמי החופש, אך נעזר להם רק אם יכירו רשמית בקיום מדינת-ישראל ויתחייבו לקיים עמה, בבוא היום, יחסי ידידות?"

לא. תגובת ממשלת ישראל היתה שונה לגמרי — ומן היום הראשון ממש.

ברגע שנורו היירות הראשונות באלג'יריה, הבינו אנשי-הרכש, שבהעדר מדינאים של ממש, מנהלים את מדינת-ישראל, כי נפלה לידם הזדמנות גדולה. הם מיהרו למכור את תקנת העם האלג'ירי בלהקות של מיסטרס.

הצרפתים האמינו — והמשיכו להאמין משך שנים ארוכות, באיחלת מפליאה ממש — כי מלהמת-השיחור האלג'ירית היא פרי קנונייה ודוגית של גמאל עבד אל-נאצר, שאירח בימים הראשונים את מנהיגי המרד. הם החליטו להתחכם ולהעסיק את עבד אל-נאצר בתווית אחרת. על כן הציעו לספק לישראל גשק — תמורת התחייבות ישראלית לפעול למען הפלתו של עבד אל-נאצר בקאהיר ולמען הכשלת המרד באלג'יריה.

היתה זאת עיסקה מסחרית צינית. ישראל קנתה את עזרת צרפת תמורת התייצבותה המוחלטת נגד כל התקמת והמאוויים והשאיפות של עם מעונה ומדוכא. עיסקה זו החזיקה מעמד כאשר נקטלו מאות אלפי אלג'יריים, כאשר הושמדו מאות כפרים בהפצצות מן האוויר, כאשר עברו רכבות במרפיה-העיוניים הנוראים, כאשר פרשות ההתעללות בנערות האלג'יריות סימרו את שערות העולם התרבותי.

מי שרוצה, יכול להצדיק עיסקה כזאת מטעמים של הכרת מדיני — וההכרה לא יגונה. מי שרוצה, יכול לומר כי ישראל נמצאת במצב של מלחמה, וכי במלחמה אין בוררים בשיטות. על כך אפשר להתחכח.

אבל, ריבוננו של עולם, לפחות נהייה גלויים! אל נעמיד פני צדקנים נעלבים! אל נתחסד ונועק חמם על העוול שנעשה לנו!

האלג'יריים לא נעצו סכין בגבנו — אנו נעצנו סכין בגבם, בשעה שעמדו לבדם במלחמת-השיחור הנוראה ביותר, האכזרית ביותר, הגיבורית ביותר של המאה העשרים.

★ ★ ★

הרשימה המבישה

איך נעצנו סכין בגבם? הלא היא צורך לחזור על רשימה מבישה זו. אך זכרון הבריות קצר — בייחוד כשהמדובר בעובדות בלתי-נעימות.

זאת

לוי אשכול

ישראל היתה הלוחמת העיקרית באו"ם נגד חרות אלג'יריה. היא הצביעה נגדה בכל הצבעה. בהעדר הנציג הצרפתי (שהחרים בדרך כלל דיון על נושא זה) היה נציג ישראל מליץ היושר העיקרי של הדיכוי בארץ אוימלה זו. (מי שזכרנו קצר, ישאל נא את השר החינוכי והתרבותי, מר אבא אבן, שנאם למען התלוינים באנגלית מצוה-צחת ומליצית).

בשלב המכריע ביותר של המרד, היה חסר לאלג'יריים קול אחד בלבד כדי לזכות באו"ם ברוב הדרוש להחלטה המחייבת את זכותם לעצמאות. קול זה יכול היה להיות קולה של ישראל — מדינה שקמה אף היא אחרי הצבעה כזאת באו"ם, ושדעה כה יפה מה משקלו של קול אחד במאבק הגורלי לעצמאות לאומית. ישראל הצביעה נגד.

ודברי הנבלע

תלינו העם האלג'ירי — מזיאק סוסטל, המושל-הכללי לשעבר, ועד לגנרל זואו, שהפך לאחר-מכן מנהיג הארואה-אס — ביקרו בישראל ונקבלו כאן בכבוד-מלכים. התליין הנורא ביותר — גנרל-הצנחנים זיאק מאסי, שהנהיג את השימוש הסיוני במכשירי-עיוניים חשמליים, ואף הצדיקו בגלוי ובפה מלא — הפך ידיו האישי של משה דיין.

גרוע מזה: ממשלת ישראל והתנועה הציונית עשו את הכל — כל — כדי להסית את יהודי אלג'יריה נגד מלחמת-השיחור. כתוצאה מכך הפכו יהודים אלה, ובראשם דווקא הציונים המושבעים, לעמודי-התווך של מחנה האירופים הקיצוניים.

מעשי-הזוועה הנוראים ביותר של הארואה-אס בוצעו בעיר אוראן, שם מהתה הארגון הצבאי היהודי גם היום את חיל-המחץ של הארואה-אס.

עתוני צרפת טענו כי הארגון הצבאי היהודי הוקם על-ידי שליחים מישראל, וכי הוא מוסיף לפעול בהשראת ממשלת ישראל. לפני ימים מעטים הודיע ספקטיטר, השבועון הבריטי האחראי והמכובד, כי סוחר ציוני ידוע באוראן נמנה עם מנהיגי הארואה-אס.

וכאילו כל זה לא הספיק: כאשר התקרב המישחק לסיומו, כאשר כבר נוסחו הסכמי השלום של אטאן, עשתה ממשלת ישראל את התפננה האחרונה. היא ביטלה את דרכונו של יוסף ("ג'וי") גולן, הישראלי היחיד (מלבד חברי הוועד למען אלג'יריה חופשית) שקיים מגע רצוף עם מנהיגי הפל"ך. הביטול נומק בפירוש, בעתוני הארץ והעולם, בכך שממשלת ישראל מתנגדת לקיום כל מגע שהוא עם הפל"ך. ושרי-הפנים קם בכנסת והודיע כי הדרכון ישלל בגלל "טעמי בטחון" — היינו, שלדעת ממשלתו המגע עם הפל"ך מסכן את בטחון המדינה.

★ ★ ★

הירהורים בבית-הכנא

מוחמד בן-בלה ישב בכלא הצרפתי. היה לו פנאי לקרוא עיתונים, והיה לו פנאי לחשוב. חמש שנים הן תקופה ארוכה. הוא קרא את כל הידיעות האלה — והרבה

הרגע הגדול מגיע: נשות הכפר מתאספות מתחת לדגל השיחור ומקבלות בני הגברים החוזרים מן המלחמה